

Hospital de Sant Joan

Sitges

Ubicació

Comarca: Garraf
Lloc/Adreça: c/ Hospital - c/ Joan Roman - c/ Cardenal Vidal i Barraquer

Coordenades:

Latitud: 41.236
Longitud: 1.80259
UTM Est (X): 399655
UTM Nord (Y): 4565647

Classificació

Número de fitxa: 08270 - 422
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani Modernisme
Segle: XX
Any: 1910-12
Autoria de l'element: Josep Font i Gumà (1859-1922)
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: La normativa del Pla Especial contempla el manteniment estricte del volum construït i de les seves façanes i de l'interior, inclosa l'església
Protecció: Legal
Observacions protecció: Pla Especial, 422. 2006
Número inventari: IPA-11984
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat: Pública
Titular: Ajuntament de Sitges. Plaça de l'Ajuntament s/n. Sitges-08870
Autoria de la fitxa: Núria Nolasco Azuaga
Data de registre de la fitxa: dt., 04/07/2006 - 02:00

Descripció

Es tracta d'un conjunt d'edificis inserits en una parcel·la irregular i de molt diversa tipologia, alguns dels quals encara resten en construcció. Destaquen, però, dos edificis situats a la part més meridional del conjunt, un dels quals disposa d'una façana paral·lela al carrer Hospital, darrera del qual (zona més nord-occidental) s'hi adossa la capella pertanyent al conjunt.

El primer edifici disposa de tres cossos organitzats al llarg d'un eix longitudinal i s'estructura en alçat en planta baixa i dos pisos, amb unes cobertes de teules a dues vessants, amb els careners paral·lels a l'eix longitudinal. De les obertures de la façana principal (que afronta al carrer de l'Hospital) destaquen les del cos central, força amples i rematades per arcs escarsers. Les dels cossos laterals són simples, amb llindes rectes, sense cap tipus d'emmarcament remarcable. De la façana posterior destaquen la irregularitat pel que fa a la disposició i mesures de les obertures, la qual cosa fa suposar diverses reformes dutes a terme al llarg del temps. En els frontis laterals també es disposa d'una finestra per planta de la mateixa tipologia, és a dir amb una llinda en forma d'arc escarser. Els ràfecs de les teulades combinen diverses filades (decreixents) de maons de cantell amb filades de teules. Cal destacar un element cupulat situat en el cos central. Es tracta d'una estructura circular (semblant a un tholos) formada per parelles de columnes amb capitells d'ordre jònic que suporten un arquiteu revestit amb ceràmica de diferents colors. La cúpula està revestida amb unes peces de ceràmica vidrada disposades en forma d'escama de peix.

Pel que fa a la capella situada a la part posterior, cal dir que es tracta d'un edifici de planta irregular, amb un cos central rectangular (nau de la capella) amb una coberta de teules a dues vessants (força pronunciades) i que disposa d'un portal d'accés situat al mur lateral més meridional; un segon cos, més petit i més baix, amb coberta de teules composta, s'adossa al mur més occidental de la capella. En el mur més septentrional també hi ha adossades unes petites estructures, més baixes i amb coberta de teules a una vessant. En el seu interior, les religioses disposaven d'un espai especialment destinat per a elles. Sobre la llinda de la porta d'entrada se situa una pintura de J. Vidal que representa l'espai de la capella, i en l'interior es localitza l'obra "La presentació de Sant Joan Baptista a Herodes" de A. Ferrer Pino (1916). En el cor es localitza un dibuix al pastel, obra de Juli Borell (1877-1957) que representa el Calvari. El sostre està conformat per un enteixinat decorat amb elements heràldics que es repeteixen al mosaic. Com a peça especialment significativa destaca el retaule de Jaume Forner, datat al segle XVI i traslladat des del santuari del Vinyet.

Els murs del conjunt són de pedra disposades en aparell irregular, llevat de la zona on s'insereix la portada d'accés, que molt probablement és d'obra de maó arrebossada. Els elements de la portada combinen l'obra de maó i de pedra; així, els graons són de pedra formant plataformes semicirculars. També les dues columnes (amb base i capitells indeterminats) d'on arrenquen les arquivoltes de mig punt que són de maó. A la zona de la dovella central se situa una dovella de pedra amb relleus on hi ha inscrit dins d'uns enllaços geomètrics l'anyell eucarístic amb la data de XCMXIV (1914) al capdamunt de la dovella. Damunt d'aquesta portada hi ha una petita rosassa o ull de bou feta amb obra de maó. Corona la zona de portada una estructura de maó en forma de barbacana defensiva i una espadanya, també d'obra de maó, on es combinen dues tonalitats de color.

Observacions:

(Continuació descripció) Pel que fa a la distribució interior de l'edifici, destaca novament l'ordenació en tres cossos; el central dona accés a un gran vestíbul en el que s'inicia l'escala que comunica amb el primer pis, i les altres dues ramificacions comunicaven amb la capella i amb el departament de malalties infeccioses. Les plantes baixes dels cossos laterals albergaven el dormitori de les religioses i els serveis comuns. A la planta superior se situaven les habitacions dels malalts, separant els homes de les dones; aquestes dependències rebien llum a través d'un passadís central.

A nivell decoratiu, destaca el tractament de la llanterna amb les arestes d'obra vista i mosaic i la

ornícula que se situa al costat de l'escala en la que es troben les pintures d'Agustí Ferrer Pino sobre la vida de Sant Joan Baptista. També cal mencionar els retrats dels trets benefactors que se situen en la Sala de Sessions; Rafael Llopart i Josep Suñés són obra de Guillem Bergnes, mentre que Charles Deering fou retratat per Ramon Casas.

Segons els Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges, aquest edifici disposa del tipus de protecció II. La finca està catalogada com una construcció de tipus C.

Història

L'antic Hospital de Sant Joan, juntament amb la seva capella, estaven situats a l'emplaçament que avui dia ocupa bona part del conjunt de Maricel, més concretament la zona coneguda com a Maricel de Mar. Aquestes instal·lacions van ser adquirides pel multimilionari americà Charles Deering, el 3 d'abril de 1910, amb la finalitat de construir aquesta singular residència que ha esdevingut una de les principals fites urbanes de Sitges. La compra de l'antic hospital va ser objecte de diverses controvèrsies i, de fet, la polèmica havia dividit el consistori sitgetà.

Les obres de construcció del nou hospital es van sufragar, doncs, amb el preu de la venda i amb les aportacions que va realitzar el "Patronat per a la Beneficència Local de Sitges" presidit per Rafael Llopart, en el que van col·laborar artistes de renom, la societat benestant sitgetana i també d'altres ciutadans. L'obra es va realitzar segons el projecte de l'arquitecte Josep Font i Gumà en el lloc anomenat "la Pedrera" propietat de Sebastià Sans i Bori, i les instal·lacions van ser inaugurades el 31 de maig de 1912. La capella annexa fou consagrada el 24 de juny de 1914 .

Pel que fa a l'autor de l'obra, l'arquitecte vilanoví Josep Font i Gumà (1859-1922), cal destacar la seva intensa tasca constructora a la comarca del Garraf i a la ciutat de Barcelona, on destaca la reforma de l'Ateneu de 1904. A la vila de Sitges, però, la seva obra és escassa; destaquen les reformes del Banc de Vilanova. És també conegut per la seva afició a col·leccionar ceràmica catalana, essent autor d'un llibre sobre rajoles catalanes i valencianes. L'any 1922 va ser nomenat membre de l'Acadèmia de Sant Jordi.

Bibliografia

- BOHIGAS, O. (1973) "Reseña y catálogo de la arquitectura modernista". Barcelona.
- COLL, I. (2001) "Arquitectura de Sitges. 1800-1930". Sitges.
- ESQUERDA, M. (2002) "Sitges artístic". Tarragona
- GIBERT, J. (1952) "Sitges". Barcelona.
- "Gran Geografia Comarcal de Catalunya" (1982), vol. 5. Barcelona
- MONTE, M.A. (1986) Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 11984
- Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges (2006)
- PLANAS, R. (1952) "Llibre de Sitges", Barcelona.
- SOLER I CASTRO, J. (1980) "Geografia i guia de la vila de Sitges i son terme municipal". Grup d'Estudis Sitgetans. Sitges.

